

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
гр. СТАРА ЗАГОРА

РЕШЕНИЕ

№ **13-ДО-00000573-00** от **20.09.2021** г.

На основание чл. 71, ал. 1 във връзка с чл. 35, ал. 1, т. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО)
и във връзка със заявление № от Г.

РАЗРЕШАВАМ

на: ПРОМЕНЕРГОМОНТАЖ

ЕИК/ЕГН: 115079353

седалище и адрес на управление: област Пловдив, община Пловдив,
гр. Пловдив, район, ул.(бул.) ул. Кукленско, №, бл., вх., ет., ап.

лице, управляващо/представляващо дружеството/едноличния търговец:

Мартин Меров

служ. тел:

факс:

електронна поща:

I. Да извършва дейности по третиране на отпадъци на следните площадки:

1. Площадка №: 1

1.1 С местонахождение: гр. (с.) Стара Загора ,област Стара Загора ,община Стара Загора ,ул Територията на Област Стара Загора, Област Сливен и Област Ямбол ,№ ,планоснимачен № кв. по плана на гр./с./общ други описателни данни, когато имотът е извън регулация съответния строителен обект /площадки по чл.20 площ кв.м.

1.2 Видът (кодът и наименованието), количеството, произходът на отпадъците и дейностите по третиране са посочени в следната таблица:

№:	Вид на отпадъка		Дейности, кодове	Количество во (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование			
	1	2			

1	170101	Бетон	<p>R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (подготовка за повторна употреба, рециклиране на неорганични строителни материали, оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R11 - Използване на отпадъците, получени по някой от методите на оползотворяване R1 - R10 - (раздробяване, сепариране, трошене, пресяване- фракциониране)</p>	140000	От ЕТ и юридически лица
---	--------	-------	---	--------	-------------------------

2	170102	Тухли	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R11 - Използване на отпадъците, получени по някой от методите на оползотворяване R1 - R10 - (сортиране, трошене, пресяване- фракционирание)R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.)/)</p>	15000	От ЕТ и юридически лица
---	--------	-------	--	-------	-------------------------

3	170103	Керемиди, плочки и керамични изделия	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)</p> <p>R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (сортиране, раздробяване, трошене)</p> <p>R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (/оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))</p>	10000	От ЕТ и юридически лица
---	--------	--------------------------------------	--	-------	-------------------------

4	170107	Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (/ оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)</p> <p>R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (сортиране, трошене)</p> <p>R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))</p>	100000	От ЕТ и юридически лица
---	--------	---	---	--------	-------------------------

5	170302	<p>Асфалтови смеси, различни от упоменатите в 17 03 01</p>	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (подготовка за повторна употреба, рециклиране на неорганични строителни материали, оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата) R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (/ раздробяване, трошене) R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))</p>	50000	<p>От ЕТ и юридически лица</p>
---	--------	--	--	-------	--------------------------------

6	170504	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))	500000	От ЕТ и юридически лица
7	170506	драгажна маса, различна от упоменатите в 17 05 05	R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))	100000	От ЕТ и юридически лица

8	170508	Баластра от релсов път, различна от упоменатата в 17 05 07	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (подготовка за повторна употреба, рециклиране на неорганични строителни материали, оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата) R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (сортиране, трошене) R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))</p>	5000	От ЕТ и юридически лица
---	--------	--	---	------	-------------------------

9	170604	<p>Изоляционни материали, различни от упоменатите в 17 06 01 и 17 06 03</p>	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата) R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (сортиране, трошене) R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))</p>	10000	<p>От ЕТ и юридически лица</p>
---	--------	---	--	-------	--------------------------------

10	170802	<p align="center">Строителни материали на основата на гипс, различни от упоменатите в 17 08 01</p>	<p>R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (/ оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (сортиране, трошене)R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))</p>	10000	<p align="center">От ЕТ и юридически лица</p>
----	--------	---	---	-------	--

11	170904	Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03	R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11 - (сортиране, трошене)R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))	100000	От ЕТ и юридически лица
12	191209	Минерали (например пясък, камъни)	R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата)R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))	100000	От ЕТ и юридически лица, изпълнили изискването чл.21, ал.1, т.3 и т.4 от НУСОВРСМ

13	191212	Други отпадъци (включително смеси от материали) от механично третиране на отпадъци, различни от упоменатите в 19	R05 - Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали - (оползотворяване на неорганични материали под формата на насипване и почистване на почвата, водещо до оползотворяване на почвата) R10 - Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда - (оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.))	100000	От ЕТ и юридически лица, изпълнили изискването чл.21, ал.1, т.3 и т.4 от НУСОВРСМ
----	--------	--	--	--------	---

Забележки:

1. В колона 1 и 2 се попълват код и наименование на отпадъците в т.ч. от метални опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО за класификация на отпадъците, с изключение за отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);

2. В колона 3 се изписват всички дейности и техните кодове с пълното им наименование в съответствие с § 1, т. 11 и 13 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО като се посочва и конкретната дейност, напр.: сортиране, балиране и др.

3. В таблицата се посочват и всички отпадъци, които се образуват на площадката, но само в случаите когато на площадката с тях се извършват дейности по третиране на отпадъци по чл. 35 от ЗУО, подлежащи на издаване на разрешение;

4. Таблицата се попълва и за случаите по чл. 35, ал. 4, относно чл. 35, ал. 3 от ЗУО като се посочват и всички отпадъци, които се образуват на площадката, но само в случаите когато на площадката с тях се извършват дейности, подлежащи на издаване на регистрационен документ;

1.2.1. Категориите електрическо и електронно оборудване съгласно съответната наредба по чл. 13, ал. 1, които ще се третират:

(попълва се само в случаите, когато се кандидатства за разрешение за извършване на дейности с излязло от употреба електрическо и електронно оборудване):

Код на отпадъка съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО	Категории електрическо и електронно оборудване										
	1	2	3	4	5	5а	6	7	8	9	10
160210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
160211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
160212	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
160213	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
160214	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

160215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
160216	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200121	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200135	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200136	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.2.2. Видовете батерии и акумулатори съгласно съответната наредба по чл. 13, ал. 1, които ще се третират:

(попълва се само в случаите, когато се кандидатства за разрешение за извършване на дейности с негодни за употреба батерии и акумулатори)

Код на отпадъка съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО	Автомобилни батерии и акумулатори	Индустриални батерии и акумулатори	Портативни батерии и акумулатори
1	2	3	4
160601	-	-	-
160602	-	-	-
160603	-	-	-
160604	-	-	-
160605	-	-	-
200133	-	-	-
200134	-	-	-

1.3 Видът (кодът и наименованието), количеството, произходът на ОЧЦМ и дейностите по третиране, за които се кандидатства са посочени в следната таблица:

№	Вид на отпадъка		Дейности, кодове	Количество во (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование			
	1	2			

Забележки

1. В колона 1 и 2 се попълват код и наименование съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО за класификация на отпадъците само на ОЧЦМ, отговарящи на дефиницията в § 1, т. 19 и 20 от ДР на ЗУО;

2. Списъкът с ОЧЦМ в таблица 1.3 е неизчерпателен и може да бъде допълван;

3. В колона 3 се изписват всички дейности и техните кодове с пълното им наименование в съответствие с § 1, т. 11 и 13 от ДР на ЗУО като се посочва и конкретната дейност, напр.: сортиране, балиране и др.

4. В таблицата се посочват и всички ОЧЦМ, които се образуват на площадката, в случаите когато на площадката с тях се извършват дейности по чл. 35 от ЗУО, подлежащи на издаване на разрешение;

II. Методи и технологии за третиране на отпадъците по видове дейности, вид и капацитет на съоръженията

(описват се конкретните методи и технологии за третиране на отпадъците и се посочва видът и капацитетът на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъците за всяка площадка по отделно)

R5-Рециклиране или възстановяване на други неорганични материали

R 10- Обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда /оползотворяване в обратни насипи -чл. 18. ал.1 от НУСОВРСМ (ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.)/

R 12-Размяна на отпадъци за подлагане на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 11

III. Условия, при които да се извършват дейностите по третиране на отпадъци

1. При аварийна ситуация с отпадъците да се предприемат мерките за безопасност и превантивните мерки в съответствие с документацията, приложение № към заявлението.

2. Предаването за последващо третиране на отпадъците, включени в настоящото решение да се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО за отпадъци със съответния код съгласно наредбата по чл. 3 от ЗУО, както следва:

- разрешение или комплексно разрешително за дейности с отпадъци по чл. 35, ал. 1 от ЗУО;
- регистрационен документ за дейности с отпадъци по чл. 35, ал. 2, т. 3-5 от ЗУО;
- регистрационен документ за събиране и транспортиране на отпадъци или регистрация за дейност като търговец или брокер, когато същите имат сключен договор с лица, притежаващи разрешителен или регистрационен документ по чл. 35, ал. 1, съответно по чл. 35, ал. 2, т. 3-5 от ЗУО.

3. Площадките за отпадъци да отговарят на следните изисквания:

3.1. Площадките за съхраняване на отпадъци да отговарят на следните изисквания: (поставят се конкретните изисквания на съответните наредби по чл. 13, ал. 1 и/или по чл. 43 от ЗУО, които касаят съответното дружество)

3.2. Площадките за третиране на отпадъци да отговарят на следните изисквания: (поставят се конкретните изисквания на съответните наредби по чл. 13, ал. 1 и/или по чл. 43 от ЗУО, които касаят съответното дружество)

4. Дейностите по третиране на отпадъци да отговарят на следните изисквания: (поставят се конкретните изисквания на съответните наредби по чл. 13, ал. 1 и/или по чл. 43 от ЗУО, които касаят съответното дружество)

4.1. Дейностите по смесване на опасни отпадъци, които попадат в обхвата на операции по оползотворяване с код R12 и D13 да отговарят на най-добрите налични техники съгласно § 1, т. 9 от ДР на ЗУО.

(поставя се само в случаите, когато е приложимо)

5. Да се осъществява собствен мониторинг и контрол на депа за отпадъци, на инсталации за изгаряне на отпадъци и на инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци в съответствие с утвърдения план за мониторинг, приложение № към заявлението.

(поставя се само в случаите, когато е приложимо)

6. При закриването на площадката/прекрояването на дейността да се спазва проектът за рекултивация, и да се предприемат съответните мерки и технологии за закриване и за следексплоатационни дейности на площадките за третиране на отпадъци, съгласно документацията по приложение № към заявлението.

(поставя се само в случаите, когато е приложимо)

7. В срок до 1 месец от получаване на документа за въвеждане в експлоатация на обекта по Закона за устройство на територията, копие от същия да се предостави в РИОСВ, гр.....

(поставя се само в случаите на нови строежи/инсталации и/или нови депа за отпадъци)

8. Да се води отчетност и да се предоставя информация съгласно изискванията на наредбата по чл. 48, ал. 1 от ЗУО.

9. Най-малко един месец преди изтичането на срока на действие на банковата гаранция по чл. 69, ал. 2 от ЗУО да предостави на РИОСВ, гр..... подновена банкова гаранция.

(поставя се само в случаите, когато е приложимо)

10. Други условия

Третирането на отпадъците да е съобразено с измененията на нормативните документи по управление на отпадъци. Да не се допуска замърсяване на съседни терени с отпадъци. Притежателят на разрешението е длъжен да осигури достъп на компетентния орган за инспекция и контрол на отчетности, спазване на изискванията за третиране на отпадъците и поставените условия. Не се разрешава третирането на отпадъци, неупоменати в това Решение. Генерираните в резултат на предварителната обработка отпадъци да се третират според изискванията на ЗУО и

Наредбата по чл. 43 от ЗУО. Третирането на отпадъците да се извършва по методите, описани в точка „Методи и технологии за третиране на отпадъците по видове дейности, вид и капацитет на съоръженията на площадките“ на документа за дейности с отпадъци, Закона за управление на отпадъците и подзаконовата нормативна база. Превозът на отпадъци в рамките на Европейския съюз (ЕС) със или без транзит през трети страни, вносът в ЕС от трети страни, износът от ЕС към трети страни, както и транзитът през ЕС от и към трети страни на отпадъци да се извършва при условията и по реда на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и Закона за управление на отпадъците. Площадки за третиране на отпадъци със съоръжения, които са източници на шум над допустимите норми, да са разположени по отношение на жилищните зони на разстояние, което осигурява спазването на пределно допустимите нива на шум.

Експлоатацията на площадките за третиране на отпадъци да се извършва, при условие че предвидените съоръжения не предпагат въздействия, които водят до риск за човешкото здраве или до риск за увреждане на околната среда.

Да се предоставя информация, съгласно изискванията на наредбата по чл. 48, ал. 1 и ал. 8 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Наредба № 1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри.

При закриването на площадка и/или прекратяването на дейността да се отстранят всички отпадъци от площадката, като се предадат на фирми, притежаващи съответните документи по чл. 35 от ЗУО за третиране на отпадъци и се извърши цялостно почистване на терена.

Да се спазват изискванията на Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатацията на обектите с оглед намаляване риска от възникване на пожари.

Измерването и контролирането на количествата на постъпващи, образувани и предавани отпадъци да се извършва тегловно чрез: кантари, калибрирани с точност за измерванията или посредством сключен договор за ползване на услугата по претегляне, като данните се документират в отчетните книги чрез НИСО, съгласно изискванията на Наредба № 1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри.

Забранява се: • Смесването на различни по вид, състав и свойства отпадъци; • Смесването на оползотворими с неоползотворими и на опасни с неопасни отпадъци; • Нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, извън местата и съдовете определени за разделното събиране на всеки вид, в зависимост от неговия произход и характерни свойства, както и предаването им на лица, които не притежават необходимото разрешение по Закона за управление на отпадъците; • Изгарянето на отпадъци или всяко друго нерегламентирано обезвреждане, освен временното им съхранение до предаването им за последващо третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на фирми, притежаващи необходимото разрешение по ЗУО и мощности за това. При извършване на дейности със СО чрез мобилни инсталации или съоръжения на площадките, на които се образуват отпадъците, следва да се предприемат следните действия: 1. Не по-късно от 14 дни преди започването на дейностите със СО да се уведоми директора на РИОСВ-Стара Загора за местоположението на площадката и датата на започването им за конкретния обект; 2. Не по-късно от 14 дни преди започването на дейностите да се представи в РИОСВ договор с лицата, на чиито площадки ще се извършват дейностите, който съдържа: а) срока и лицето, отговорно за окончателното предаване за оползотворяване или обезвреждане на образуваните от дейността СО; б) предаването на образуваните отпадъци да се извършва само въз основа на писмен договор с лица, които имат право да извършват дейности съгласно чл. 35 ЗУО за отпадъци със съответния код съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците; 3. Не по-късно от 14 дни от приключване на дейностите на съответната площадка да се информира РИОСВ-Стара Загора.

Строителни отпадъци, които са с произход от площадки, попадащи в обхвата на приложение № 10 да се подлагат на задължителни изпитвания съгласно Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци за доказване на тяхната инертност. Резултатите от изпитванията за инертност се документират с протоколи за изпитване, издадени от акредитирани лаборатории.

Строителните отпадъци могат да се използват за оползотворяване в обратни насипи с код R10 при спазване на следните изисквания: 1. Уведомяване на директора на РИОСВ-Стара Загора, не по-късно от 14 дни преди започването на дейностите със СО за местоположението на площадката за тяхното извършване и за датата на започването им - за всяка конкретна площадка; 2. Влагане в обратния насип само на третираните СО, които са инертни; 3. Представяне в РИОСВ-Стара Загора, не по-късно от 14 дни преди започването на дейностите на писмен договор с лицата, на чиито площадки ще се извършват дейностите; 4. Информирание на РИОСВ-Стара Загора за приключване на дейностите на съответната площадка в срок не по-късно от 14 дни.

На територията на площадките да се извършват следните дейности по оползотворяване на отпадъци: R 5- Рециклиране/възстановяване на други неорганични материали; R10 - обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда R 12 - Размяна на отпадъци за подлагане на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 11;

Решението може да се обжалва чрез директора на РИОСВ пред министъра на околната среда и водите или пред Административен съд, гр. СТАРА ЗАГОРА по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от неговото съобщаване.

ДИРЕКТОР НА РИОСВ гр. СТАРА ЗАГОРА

Ивилина Станева

.....
/име и фамилия/

Забележка: Полетата и точките, които не се отнасят до съответното дружество не се попълват и се заличават от разрешението и при необходимост точките се преномерират. Заличават се и всички забележки.